

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دانشگاه تهران

دوفصلنامه علمی- پژوهشی

مطالعات فقه و حقوق اسلامی

سال یازدهم - شماره بیست - بهار و تابستان ۱۳۹۸

صاحب امتیاز: دانشگاه سمنان
مدیر مسؤول: دکتر عظیم حمزنیان
سر دبیر: دکتر حمید مسجدسرائی

اعضای هیأت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا)

محمد ابوعطا (دانشیار حقوق خصوصی دانشگاه سمنان)
جلیل امیدی (استاد حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه تهران)
علی اکبر ایزدی فرد (استاد فقه و حقوق اسلامی دانشگاه مازندران)
احمد باقری (استاد فقه و حقوق اسلامی دانشگاه تهران)
مصطفی جباری (دانشیار فقه و حقوق اسلامی دانشگاه سمنان)
محمود صادقی (دانشیار حقوق خصوصی دانشگاه تربیت مدرس)
ایرج گلدوزیان (استاد جزا و جرم شناسی دانشگاه تهران)
حمید مسجدسرائی (دانشیار فقه و حقوق اسلامی دانشگاه سمنان)
حسین مهرپور (استاد حقوق خصوصی دانشگاه شهید بهشتی)

مدیر داخلی: علی برهانی

ویراستار: دکتر حمید مسجدسرائی

مشاور فنی: دکتر رحمان معرفت

ویراستار چکیده‌های انگلیسی: دکتر جعفر سلمان زاده

ناظر چاپ: حمیدرضا مولایی

طراح جلد: اسماعیل شجاعی

- این نشریه بر اساس مجوز ۸۸/۷۱۳۰ مورخ ۸۸/۹/۸ اداره کل مطبوعات داخلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر می‌شود.
- این نشریه بر اساس رأی شماره ۸۹/۱۱/۳۶۹۲۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۸ کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور، حائز رتبه علمی - پژوهشی شده است.
- این نشریه در مرکز ISC و SID و Noormags نمایه شده است.

نشانی دفتر مجله: سمنان، دانشگاه سمنان، دانشکده علوم انسانی، دفتر مجله مطالعات فقه و حقوق اسلامی، تلفن: ۳۳۶۵۴۰۸۶ - ۰۲۳

پست الکترونیکی: feqh@semnan.ac.ir

آدرس اینترنتی: http://feqh.journals.semnan.ac.ir

ناشر: انتشارات دانشگاه سمنان

چاپ: نفیس، سمنان، خیابان ابوذر، تلفن: ۳۳۳۳۵۱۰۵ - ۰۲۳

راهنمای تنظیم و ارسال مقاله

- ۱- مقاله ای در فرایند بررسی و داوری قرار می گیرد که پیشتر منتشر نشده و برای چاپ یا قرار گرفتن در چرخه بررسی و داوری، همزمان به سایر مجلات علمی ارسال نشده باشد.
- ۲- درج مشخصات کامل نویسنده یا تمامی نویسندگان شامل: نام و نام خانوادگی، مرتبه علمی، نام کامل رشته تخصصی، نام کامل دانشگاه، تلفن ثابت و همراه، فاکس، ایمیل و نشانی پستی، الزامی است. در مقاله های مشترک، نویسنده مسئول باید معرفی گردد.
- ۳- مقاله باید دربردارنده عنوان (گویا و کوتاه)، چکیده فارسی و انگلیسی (بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ کلمه) و کلید واژه فارسی و انگلیسی (۳ تا ۵ واژه)، طرح مسأله، تبیین و تشریح استدلالی و تحلیلی موضوع، نتیجه (و پیشنهاد) و فهرست منابع باشد.
- ۴- مقاله باید اصیل و حاصل تحقیق و پژوهش نویسنده بوده و دارای نوآوری باشد. از این رو مقاله ترجمه شده غیر قابل پذیرش است.

۵- راهنمای تنظیم اندازه و قلم مقالات

موضوع	اندازه	فونت
عنوان مقاله	Bold 15	B Zar
اسامی نویسندگان	12	B Zar
متن چکیده فارسی و کلید واژه ها	11	B Zar
تیتراهای اصلی	Bold 14	B Zar
تیتراهای فرعی	Bold 13	B Zar
متن اصلی و ارجاعات درون متنی (بدون نیم فاصله)	13	B Zar
پاورقی ها	10	B Zar
منابع پایانی	11	B Zar

راهنمای تنظیم فاصله ها

موضوع	اندازه
نوع صفحه	A4
تعداد صفحات	حداکثر ۲۷ صفحه
فاصله بین خطوط	۱ (single)
حاشیه بالا	2.5
حاشیه پایین	7.85
حاشیه راست	4.75
حاشیه چپ	4.75

- ۶- اعلام پذیرش مقاله برای چاپ، پس از تایید داوران و مشاوران علمی، منوط به تصویب هیأت تحریریه است.
- ۷- پس از صدور پذیرش، حق چاپ مقاله همواره برای مجله محفوظ است.

- ۸- از ارسال مقاله توسط دانشجو یا دانش آموخته کارشناسی و کارشناسی ارشد به تنهایی و بدون مشارکت استاد خودداری شود.
- ۹- مسئولیت درستی و نادرستی مقاله از هر حیث با نویسنده (گان) است.
- ۱۰- **روش استناد در مقاله باید «درون متنی»** و به شرح زیر باشد:
- **برای کتاب:** (نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار: شماره جلد/ شماره صفحه) مانند: (نجفی، ۱۴۱۲: ۵۷/۳).
- اگر از یک نویسنده چند کتاب در یک سال چاپ شده باشد با حروف a, b, c... در کنار سال انتشار از یکدیگر مجزای کنیم، نمونه: (جباری، ۱۳۸۲: ۸۵/۴) و (جباری، ۱۳۸۲: ۵۵/۲)
- **برای مقاله:** (نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار: شماره صفحه). برای نمونه: (باقری، ۱۳۹۰: ۳۵).
- ۱۱- مواردی چون شرح اصطلاحات، جملات توضیحی و شکل لاتین واژه ها در پانویس آورده شود.
- ۱۲- **فهرست منابع در پایان مقاله** بر حسب حروف الفبایی نام خانوادگی نویسنده و **بدون تفکیک منابع عربی از فارسی**، به شرح زیر تنظیم گردد.
- **برای کتاب:** نام خانوادگی و نام نویسنده (یا نام مشهور برای علمای درگذشته) (سال انتشار)، **نام کتاب (پررنگ شود)**، نام مترجم، شماره جلد، نوبت چاپ، محل چاپ: نام ناشر.
- برای نمونه: نجفی (صاحب جواهر)، محمد حسن (۱۳۹۱ق)، **جواهر الکلام فی شرح شرائع الاسلام**، ج ۲، ج ۳، تهران: دار الکتب الاسلامیه.
- **برای مقاله:** نام خانوادگی و نام صاحب اثر (سال انتشار)، **عنوان مقاله (پررنگ شود)**، نام کامل مجله، شماره مجله، شماره صفحات.
- برای نمونه: باقری، احمد (۱۳۸۶ش)، **حدیث لا ضرر و اختلاف در اثبات حکم**، مطالعات فقه و حقوق اسلامی، ۱۹، ۲۵-۴۵.
- نام کتاب و عنوان مقاله باید **سیاه (bold)** شود.
- منابع لاتین بعد از منابع فارسی و عربی به صورت الفبایی انگلیسی درج شود.
- ۱۳- نشریه در قبال ارسال نظرات داوران برای مقالات پذیرفته نشده، تعهدی ندارد.
- ۱۴- حق ویراستاری، تلخیص و چاپ مقاله برای مجله محفوظ است و مقاله دریافتی اعم از این که ردّ یا پذیرفته شود، بازگردانده نخواهد شد.
- ۱۵- پس از ارسال مقاله به مجله، ارتباط با نویسنده مانند اعلام وصول، وضعیت مقاله در فرایند گردش کار و تمام مکاتبات بعدی تنها از طریق پایگاه الکترونیکی (سامانه) مجله امکان پذیر است. لطفاً از تماس غیر ضروری خودداری کرده و وضعیت مقاله خود را صرفاً از طریق سامانه مجله پیگیری کنید.
- ۱۶- ترتیب چاپ مقالات هر شماره، بر اساس فهرست الفبایی نام خانوادگی نویسنده تنظیم می شود.

فهرست مطالب

- عنوان صفحه
- سخن سردبیر ۷
 - واکاوی فقهی و حقوقی موجبات زوال ایجاب در قراردادهای الکترونیکی ۹
محمدرسول آهنگران / امیر احمدی
 - اصل شفافیت در معاملات دولتی ۳۷
فخرالدین ابوئیه / جواد کاشانی / امیر هوشنگ فتحی زاده
 - نقش علم قاضی در احراز عنف و اکراه در جرائم منافی عفت ۶۵
جلیل امیدی / مرتضی جوانمردی صاحب / ژیلاد مرادپور
 - بررسی فقهی حقوقی فساد مالی در آئینه سیاست جنایی تقنینی ایران ۹۵
غلامعباس ترکی هرچنگانی / هوشنگ شامبیاتی / محسن رهامی
 - بررسی نقش درخواست اصحاب دعوی مدنی در استماع گواهی و انجام تحقیق محلی ۱۲۱
مهدی حسن زاده
 - نقش قاعده «احسان» در نفی و ایجاب مسؤولیت مدنی دولت ۱۴۷
محمد دانش نهاد / ابوالفضل علیشاهی قلعه جوقی
 - انتساب قتل در حدوث مرگ مغزی و مجازات آن در فقه امامیه ۱۷۱
حمید ستوده / عبدالرضا فرهادیان
 - بررسی فقهی قلمرو اجرای تعزیر و تأدیب کودک ۱۹۹
ابوذر صانعی
 - وضعیت حقوقی «تعهد تخییری» ۲۲۳
محمد مهدی عبدالله پور / احمد شمس / جمشید نورشرق
 - مجازات مکره ثالث در جرائم مستوجب حدّ ۲۴۹
حمیدرضا کلانتری / محمد ابراهیم شمس ناتری / احمد حاجی ده آبادی

- ۲۷۹

■ نقد و تحلیل دیدگاه رایج فقها درباره خمس مال قرضی

محمد رضا کیخا / یوسف مرادی
- ۳۰۱

■ چیستی شناسی ضمان از منظر فقه شیعه

سید علی جبار گلباغی ماسوله
- ۳۲۵

■ تمییز ملغی الأثر شدن حکم تخلیه مستاجر مشمول قانون روابط موجر و مستاجر مصوّب ۱۳۵۶

پژمان محمدی / محمد ابو عطا
- ۳۵۱

■ حکم پیوند عضو قطع شده پس از اجرای حدّ سرقه

حمید مسجد سرائی / اعظم نظری
- ۳۷۳

■ نقدی بر «کاشفیت ذاتی قطع از واقع» در پرتو معرفت شناسی جدید

مجید نیکوئی / حسین سیمایی صراف

سخن سردیبر

چنان که در شماره پیشین متذکر شدیم در راستای ارتقای سطح کیفی مجله و با هدف نمایه سازی مقالات در پایگاه های بین المللی دستیابی به مجلات، از این شماره به بعد شاهد اعمال برخی از تغییرات شکلی در ارسال مقالات هستیم؛ از جمله این که نویسندگان محترم توجه داشته باشند که ترجمه منابع به زبان انگلیسی و ارسال فایل جداگانه آن به همراه فایل اصل مقاله، برای ارسال کلیه مقالات الزامی بوده و در انتشار نسخه الکترونیکی مقالات، منابع هر مقاله چاپ شده به دو زبان فارسی و لاتین قابل مشاهده می باشد.

نشریه مطالعات فقه و حقوق اسلامی پس از اندوختن تجربه ای نسبتاً طولانی و قطعاً آزمایش و خطا تلاش کرده است تا کاستی های خود را در تمامی سطوح به حداقل رسانده و به ملاک های مطلوب لازم دست یابد. مقالاتی که از سوی پژوهشگران فرهیخته از سراسر کشور به دفتر مجله وصول می شود در گام نخست به نظر نقادانه اعضای محترم هیات تحریریه می رسد و اینکه کدام مقاله دریافتی در گردش کار مجله قرار بگیرد بستگی به همین ارزیابی آغازین دارد. پس از تکمیل فرآیند داوری، مقالات داوری شده به همراه ارزیابی داوران محترم مجدداً در هیات تحریریه مطرح و تصمیم گیری نهایی می شود.

اکنون که در آستانه انتشار بیستمین شماره مجله قرار داریم لازم می دانم از همکاری و مساعدت اعضای محترم هیات تحریریه و داوران و مشاوران علمی مقالات که در آماده سازی این شماره و شماره های پیشین ما را تنها نگذاشته و به یاری ما شتافتند قدردانی نمایم.

بی شک تداوم انتشار نشریه بدون همراهی و مشارکت شما امکان پذیر نخواهد بود. استقبال شما عزیزان با ارسال مقالات نغز و پرمایه، باعث شکوفائی و غنای علمی این نشریه در جمع اندیشمندان حوزه فقه و حقوق خواهد گردید؛ انتظار داریم همانند گذشته با ارسال مقالاتی که حاصل فعالیت های پژوهشی شماست بر غنای علمی مجله بیافزائید.

